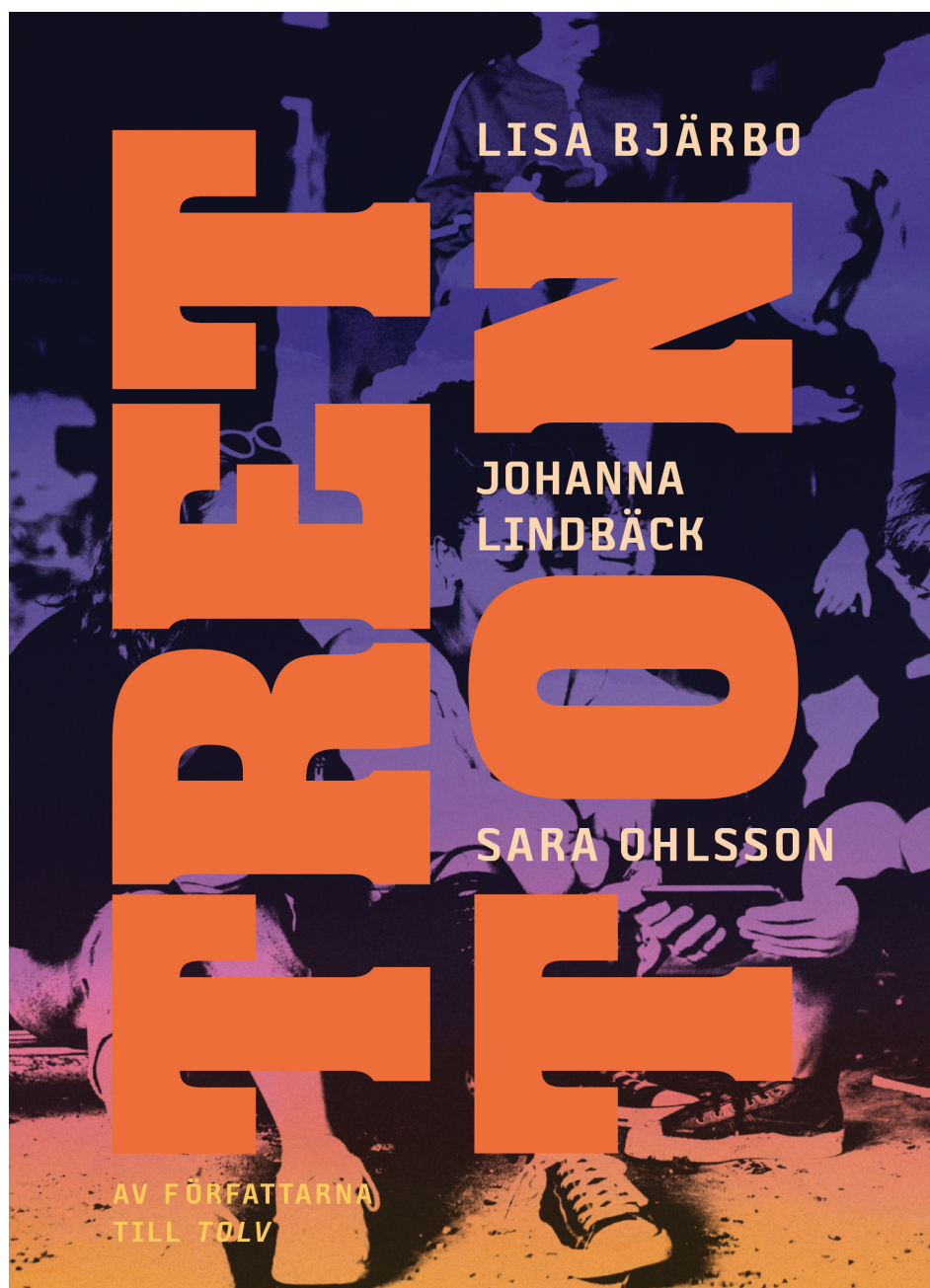


# LÄRARHANDLEDNING



OMSLAG: SARA R. ACEDO  
ILLUSTRATIONER: KIM W. ANDERSSON

# TRETTON

av Lisa Bjärbo, Johanna Lindbäck och Sara Ohlsson

*På kvällen efter sin trettonårsmiddag upptäcker Lydia att hennes bästa kompis Meija inte alls gått hem, som hon sa att hon skulle – utan till en poolfest. Charlie är trött på kaoset, Lukas är trött på honom och kanske har Malte faktiskt tröttnat på hästarna. Lykke är kär, Edith vill ha mer pranks, Sibel vill göra något viktigt och Albin undrar om han ska berätta om det han sett. Tilo försöker komma iväg till skolan, Iris försöker koncentrera sig och Tom försöker få kontroll över tillvaron. Amy önskar att hon aldrig hade gått på den där poolfesten, men det gör faktiskt inte Meija. Om bara Lydia kunde förlåta henne.*

*Tretton är en kollektivroman om livet i sjuan. Den går att läsa i ett svep, men varje kapitel är också en egen berättelse och tar upp teman som kärlek, prestationsångest, utsatthet, föräldrar som inte verkar fatta och annat som är viktigt – särskilt när man är tretton.*

I den här lärarhandledningen hittar du en rad övningar som ni kan jobba med i klassen samtidigt som ni läser boken. Du som är lärare: välj ut de texter som du tycker passar din klass – eller låt eleverna välja fritt! Diskutera, skapa, hitta kopplingar till andra ämnen och jämför med hur vardagen ser ut i ert klassrum. Möjligheterna är många!

Boken passar bäst att jobba med i sexan eller sjuan. *Tretton* är en fristående fortsättning på *Tolv*, som är tolv kapitel om livet i sexan.

Lycka till!

/Lisa, Sara och Johanna

## Innan du läser boken

Titta på omslaget. Vad tror du att det här är för slags bok? Vad gissar du att den handlar om, bara genom att titta på framsidan?

Läs baksidestexten. Vad tänker du om boken nu? Finns det något i baksidestexten som gör dig extra nyfiken?

Boken heter *Tretton*. Varför då, tror du?

Titta på bilden på insidan av pärmarna. De tretton personerna du ser på bilden går alla i samma sjua på Frejaskolan i Gnesta.

- Vad tänker du om de olika personerna, bara genom att titta på bilden?
- Vem tror du är mest populär i den här klassen?
- Vilka är kompisar, tror du?
- Tror du att någon av personerna på bilden mår dåligt?
- Vem av personerna på bilden är mest lik dig?
- Vem blir du mest sugen på att läsa om?

I den här boken kan man läsa alla texterna om man vill, eller bara några stycken. Det går att läsa texterna i vilken ordning som helst. Vad är du sugen på att läsa om?

Här är en lista på några grejer som du kan hitta i de olika texterna:

Lydia – om att fylla år och bli sviken av sin bästa kompis

Charlie – om att vara en sån som konstant hamnar i bråk

Lukas – om att hata sin kropp och att vara kär

Edith – om hur oändligt tråkiga folk som är kära kan vara

Tom – om att försöka få koll på allt och alla

Malte – om att ha tröttnat på att ha en egen häst och vara rädd för att göra en förälder besviken

Iris – om att misslyckas med ett historieprov och antagligen vara sämst i hela världen

Sibel – om att vilja vara med några coola tjejer och hur det kan hända

Tilo – om att inte klara av att vara i skolan

Lykke – om att ta hem sin nya kille första gången och vara jättenervös

Albin – om att kanske upptäcka något jättejobbigt om sin storebrorsa

Amy – om att ha varit med om något hemskt på en fest och inte våga berätta det för någon

Meija – om att vilja bli sams med sin bästis och inte bli skadad i en hajattack



## Kapitel 1 - Lydia

Lydia fyller tretton år, och firar sin födelsedag med filmkväll ihop med sin bästa kompis Meija. Det är mysigt ända tills Meija säger att hon mår illa och måste gå hem. Men stämmer det verkligen? Eller ljuger Meija?

TEMAN I TEXTEN: Fest, födelsedag, sociala medier, svek, att ljuga för sin kompis.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- notis på skärmen
- poolfest
- fejka
- klasschatt
- *Mean girls*-scam
- kvällstrött
- osynkade

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

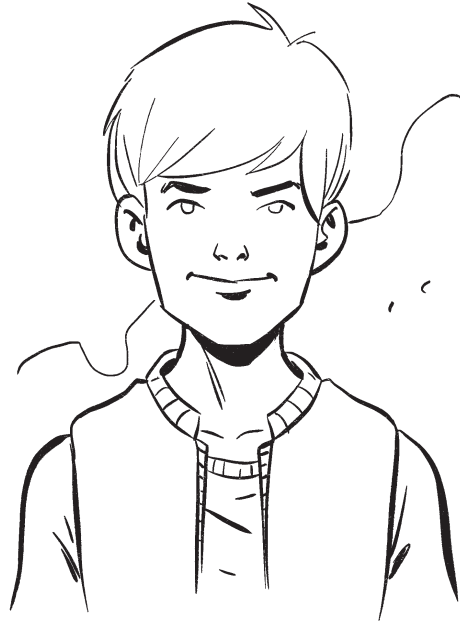
SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Lydia? Nämn några saker som du tror är viktiga för henne!
- Vem är Meija, och vad betyder hon för Lydia? Är de lika? På vilka sätt är de olika?

- Meija säger att hon mår illa och måste gå hem från Lydias födelsedagsfest, men hon går inte alls hem. Vad tänker och känner Lydia när hon upptäcker att Meija har gått till en annan fest istället? Vad hade du tänkt, om det var din kompis som gjorde så?
- Varför tror du att Meija ljög? Kan det finnas situationer där det är bättre att ljuga än att säga sanningen? Är det här en sån situation?
- Vad tror du Meija tänker och känner när hon går från Lydia till poolfesten?
- Vad tror du händer mellan Lydia och Meija efter att texten är slut?

#### TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:

- Skriv en chatt mellan Lydia och Meija! Lydia ligger i sängen och har precis upptäckt att Meija är på poolfesten. Vad skriver de till varandra?
- Skapa ett soundtrack! Välj ut en låt som du tycker passar till Lydias text. Motivera varför du har valt just den låten.
- Vad tror du händer när Meija och Lydia ses i skolan på måndag? Samarbeta två och två och spela upp scenen som en teater!



## Kapitel 2 - Charlie

Charlie vaknar av att hans pappa rusar in i hans rum och är arg. Vad är det Charlie har gjort den här gången? Och varför hamnar han alltid, alltid i bråk?

TEMAN I TEXTEN: Ljuga för föräldrar, gå på fest, känna sig övervakad, hamna i bråk, ständigt bli anklagad, att försöka ändra sig och bli någon ny.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- nationella insatsstyrkan
- chilla
- Hitta iPhone
- knarkhund
- nervvrak
- övervakas
- strålkastarljus

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

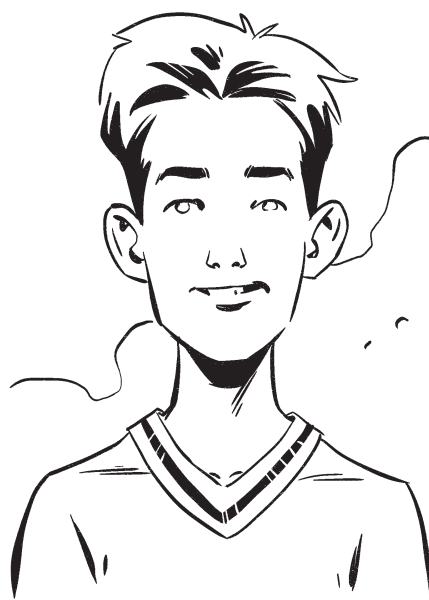
- Beskriv huvudpersonen. Vem är Charlie? Nämn några saker som du tror är viktiga för honom!
- Varför är Charlies pappa så arg på Charlie den här morgonen?
- Vad är det Charlies pappa tror att Charlie har gjort på poolfesten? Stämmer det, tror du?

- Varför ljuger Charlie för sin pappa ibland? Skulle du ha gjort samma sak?
- Tycker du att Charlies pappa gör rätt som tittar på kartan i Hitta iPhone för att se var Charlie befinner sig? Varför/varför inte? Gör dina föräldrar så, tror du?
- Varför tror du att Charlie ofta blir misstänkt för att ha varit inblandad när det hänt något dåligt? Hur tycker du att han ska göra för att ändra på det?

#### TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:

- Hur tror du att det ser ut på Charlies rum? Rita!
- Charlie vill gärna ändra folks uppfattning om honom, och bestämmer sig för att försöka bli någon ny i andras ögon. Låtsas att du är Charlie och skriv en lista till dig själv. Vad behöver du tänka på för att lyckas? Vad ska du göra mer av i framtiden, och vad ska du undvika?
- Rita en seriestrip om vad som hände när polisen kom till poolfesten!





### Kapitel 3 – Lukas

Lukas sitter i omklädningsrummet efter en fotbollsmatch. Matchtröjan hänger löst över hans hopplösa kropp och han är vrålhungrig, men kan inte äta chips för då kommer Charlie säkert påpeka att det bara är fett och inga proteiner. Och så är det där med Meija: allt som hände igår och allt som kan hända om Lukas bara kommer på en anledning att höra av sig.

TEMAN I TEXTEN: Träning och fotboll, kroppsideal, mat, att vara missnöjd med sin kropp, att jämföra sig med andra, kärlekspirr.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- bygga muskler
- protein
- kroppsångest
- att vara ett lag
- högstadiefest
- skrytpoäng

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Lukas? Nämn några saker som du tror är viktiga för honom!
- Lukas tänker bland annat ”Den här kroppen, de här fötterna och benen och

armarna och alltihop, är så hopplös”. Varför gör han det, tror du? Vad skulle kunna få honom att tänka något annat om sin kropp?

– Vad tror du skulle kunna få Lukas att återigen börja fantisera om en landslagströja där det står Lindberg?

– Varför kaxar man inte mot Charlie? Vem har bestämt det? Vad tror du skulle hända om Lukas kaxade mot Charlie just idag?

– Vad får du veta om Meija? Vem är hon och vad betyder hon för Lukas? Vad tror du att Lukas betyder för Meija?

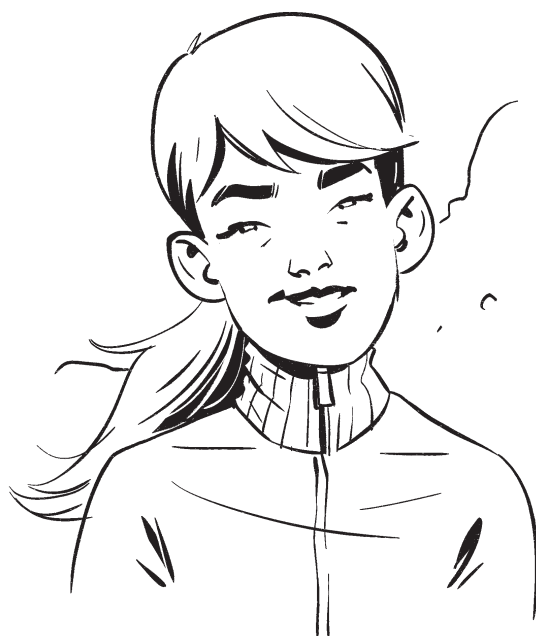
– Vad händer precis efter det här kapitlet? Vad tror du att Meija svarar Lukas?

### TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:

– Föreställ dig att du är Vincent, och skriv en text om det som händer i omklädningsrummet ur hans perspektiv. Vad tänker Vincent om Lukas? Vad tänker han om sig själv?

– Vad skulle du kunna göra för att hjälpa Lukas, om han var din kompis? Försök komma på minst tre olika saker! Dela gärna med någon i klassen, så får ni dubbelt så många bra kompis tips.

– Finns det någon låt som skulle kunna peppa Lukas? Gör en spellista tillsammans i klassen!



## Kapitel 4 – Edith

En helt vanlig måndagsmorgon inser Edith att alla hon känner är kära i någon, till och med hennes bästa kompis Lukas. Det är helt sjukt ju! Hur kan folk helt frivilligt hålla på med kärlek? Och vad spelar det för roll om någon är gullig, om den inte är rolig?

TEMAN I TEXTEN: Kärlek och att absolut inte vara kär, vänskap, att skämta och att pranka folk.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- gullighetsskala
- prank
- klassens clown
- att ha en typ
- symtom
- som ett virus
- trippeldejt
- signalera stoppljus

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Edith? Nämn några saker som du tror är viktiga för henne!

- Lykke verkar tycka att är det storslaget att Hjalmar kommer in i klassrummet. Varför då? Hur tror du det känns för Lykke att se Hjalmar?
- Edith kan inte fatta att folk helt frivilligt håller på med kärlek. Vad menar hon med det? Håller du med om att det är frivilligt att vara kär?
- Vem är Rita? Vad betyder hon för Edith?
- Edith oroar sig för att det ska bli slut på kul och att Lukas från och med nu kommer ha hundra procent fokus på Meija. Tror du att det kommer bli så? Vad skulle Lukas kunna göra för att Edith ska slippa oro sig?
- Både Lykke och Edith blir generade i det här kapitlet. Varför? Vad betyder det egentligen att bli generad?

#### TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:

- Leta upp texten till en låt du gillar, på svenska. Stryk under alla verb.
- Låtsas att du är Edith och skriv en dikt om kärlek.
- Vad får man egentligen skämta om? Var går gränsen för vad man får göra som ett prank? Leta exempel i kapitlet. Verkar det som om Edith har gått för långt någon gång? Hur vet man om man har gått för långt? Diskutera med någon i klassen och försök enas om en lista med regler.



## Kapitel 5 - Tom

Tom har jättemånga tankar om hur det är att börja högstadiet. Han är nervös för det och känner sig osäker. Nu har de en ”kompisdag” där alla årskurser deltar, och helst ska de bli kompisar med varandra också.

TEMAN I TEXTEN: Osäkerhet inför att börja i en ny klass och ett nytt stadium, äldre elever, rykten, första intryck och hur väl de stämmer.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- arbetslag
- häng
- Waldorf
- rykten
- kaxa
- poolfest
- tönt

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

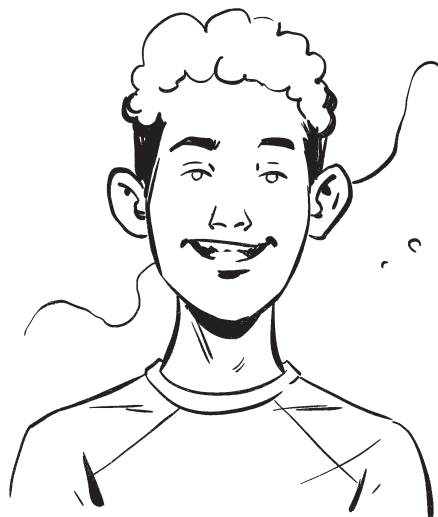
SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Tom? Nämn några saker som du tror är viktiga för honom!
- Berättelsen handlar om en ”kompisdag”. Vad är vitsen med den? Vilka är med? Hur går den till?

- Tom är nervös för att börja högstadiet. Vad gör honom nervös?
- Vad tycker Tom är den viktigaste regeln när man börjar högstadiet? Håller du med honom?
- Beskriv Savannah och Morris, Amanda och Heba.
- Hur tror du det blir nästa dag på skolan? Kommer några av dem att prata med varandra när de ses i korridoren?

#### TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:

- Lista dina tre bästa råd till någon som ska börja högstadiet eller i en ny klass.
- Lista dina tre bästa råd till Tom efter den här ”kompisdagen”. Hur ska han bete sig? Vad ska han göra?
- Du är med i en planeringsgrupp för en sån här ”kompisdag” där alla årskurser på mellanstadiet eller högstadiet ska vara med och helst bli lite bekanta med varandra. Vilka aktiviteter skulle du föreslå? Varför tror du att de skulle funka? Skriv en plan!



## Kapitel 6 – Malte

Malte har en egen häst och rider nästan varje dag. Men den senaste tiden har han tröttnat på att vara i stallet och börjat längta efter att göra andra grejer på fritiden. Han fantiserar i smyg om att hästen Salle ska rymma, eller bli så skadad att han inte längre kan ridas. Det vore det enklaste. Eller?

TEMAN I TEXTEN: Hästar, ridning, att tröttna på ett fritidsintresse, att inte vilja göra sin förälder besviken, att bo på landet, fantasier, rädsla, kärlek till ett djur, växa ifrån en dröm.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- marinerade i smuts
- scenario
- hoppträna
- mocka
- avlivning
- stresspåslag
- radera från sin egen hårddisk
- sadelkammaren

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

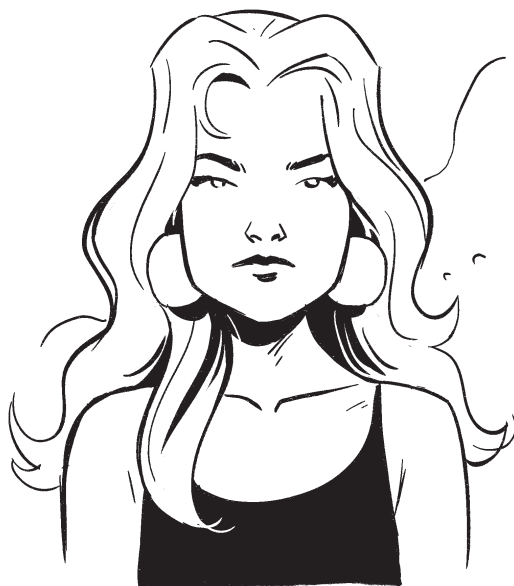
### SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Malte? Nämn några saker som du tror är viktiga för honom!
- Vem är Salle? Vad betyder han för Malte?
- Har du tröttnat på ett fritidsintresse någon gång, och velat sluta? Varför gör man det, tror du? Hur blev det för dig?
- Varför tror du att Malte inte vågar erkänna för sin mamma att han har tröttnat på att ha en egen häst? Hur tror han att mamma skulle reagera? Skulle du ha vågat säga något om du var i Maltes sits?
- Malte fantiserar om att bli av med Salle på olika sätt. Vad tänker du om hans fantasier? Är de roliga? Hemska? Vad tror du Malte tycker själv?
- Att ha ett eget djur är ofta både härligt och jobbigt. Vad finns det för plus och minus med att äga ett djur?

### TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:

- Tänk dig att du också har ett eget djur. Skriv en text som handlar om dig och det djuret! Rita gärna djuret också.
- Låtsas att du är Malte och att du skriver ett meddelande eller ett brev till din förälder och berättar sanningen om vad du känner inför Salle. Vad står det i meddelandet?
- Skriv en dikt ur hästen Salles perspektiv. Hur känner han sig när han står där i stallet efter eldsvådan?





## Kapitel 7 - Iris

Iris sitter ensam kvar i klassrummet efter ett prov. Hon pluggade halva natten men lyckades ändå inte skriva ett enda ord. Det är som vanligt, numera misslyckas Iris med precis allt.

TEMAN I TEXTEN: Prestationsångest, plugga, prov, att misslyckas, att börja högstadiet, krav, att fastna i negativa tankar.

### ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- prestationsångest
- hjärtklappning
- panik
- värsta proffset
- Romarriket
- minnesramsa
- F som i Fail
- att inte platsa

### LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

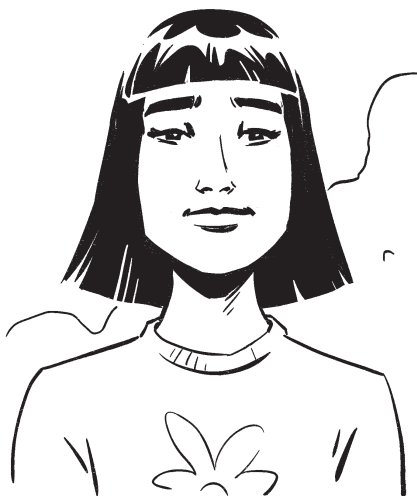
### SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Iris? Nämn några saker som du tror är viktiga för henne!

- I början av kapitlet ser Iris hur sekundvisaren på klockan rör sig, men hon hör inte att den tickar. Vad beror det på? Hur brukar det vara i vanliga fall?
- Vad tycker du om frågan som klassen fick på provet? Vad kan vara bra och vad kan vara dåligt med prov som bara är en enda fråga?
- Vem var det som ritade en katt istället för att svara på frågan? Vad tror du kommer hända när deras lärare ser hur många som inte klarade provet?
- Iris är rädd för att misslyckas i skolan. Vad tror du att det beror på? Vad skulle kunna få henne att vara mindre rädd?
- Vem är Fatima? Varför är hon så viktig för Iris? På vilket sätt blir Iris påverkad av att höra Fatimas röst? Varför?

#### TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:

- Ta reda på mer om Romulus och Remus. Rita en bild av när de tultar fram bredvid Iris på väg till skolan.
- Hitta på en minnesramsa! Välj något ni ska lära er och skriv en kort text som hjälper dig att komma ihåg. Det får gärna rimma.
- Ta reda på fakta om prestationsångest, var särskilt uppmärksam på tips om vad man kan göra för att den ska bli mindre. Berätta om de bästa tipsen i ett brev till Iris.



## Kapitel 8 – Sibel

Sibel ska gå på ett första möte med en nybildad klimatgrupp på skolan. Hon är både nervös och hoppfull, för i bästa fall är det några coola tjejer som driver den. Hon upptäckte dem i våras och sen dess har hon velat bli kompis med dem. Är det nu det händer?

TEMAN I TEXTEN: Klimatet, få nya vänner, att våga, att utmana sig själv.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- Fridays for future
- klimatdemonstration
- Greta Thunberg
- vänner

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Sibel? Nämn några saker som du tror är viktiga för henne!
- Sibel ska gå på ett klimatmöte utan att veta vilka som är med. Hur känner hon inför det?
- Om du mötte några personer som du verkligen skulle vilja bli vän med, hur skulle du göra? Kan man bara gå fram och säga hej, eller vad är ett bra sätt?
- Hur tror du Sibel är i klassen? Vilka ledtrådar får man i texten?

- Finns det några grupper på din skola? Skulle du vilja gå med i någon, eller starta en själv? Vilken typ?
- Vad tror du händer efter mötet? Har Sibel fått några nya kompisar?

**TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:**

- Skriv om mötet ur en av de andras perspektiv.
- Skriv om nästa dag i skolan när Sibel möter Lea i korridoren. Vad händer nu? Vad säger de, hur känns det?
- Vad händer med Sibel under det här mötet? Hon går dit, de pratar om klimatet och det är ju jätteviktigt, men hur känns det för henne? Berätta varför mötet är så viktigt för henne som person.



## Kapitel 9 - Tilo

Klassen har engelska nu, men Tilo är inte där. Han cyklar från skolan, så snabbt och så långt bort han orkar. Pappa kommer bli besviken, men det hjälper inte. Tilo står bara inte ut med att vara i skolan.

TEMAN I TEXTEN: Skolka, att inte klara av att gå till skolan, hemmasittare, högstadiet, konflikter i familjen, panikångest, att känna sig uttittad, att vilja vara osynlig, att vilja höra till.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- Den Milda Rösten
- besvikelse
- hemklassrum
- newsflash
- utmaningar och problem
- alarm

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Tilo? Nämn några saker som du tror är viktiga för honom!
- Varför är Tilo ute och cyklar? Vart är han på väg?

- Vad betyder det när Tilos pappa använder Den Milda Rösten? Hur tror du att den låter?
- Tilos pappa tycker att det är viktigt att man säger ”utmaning” och inte ”problem”. Varför då? Håller du med honom? När kan det vara särskilt viktigt att använda ”rätt” ord?
- Varför börjar det tjuta i Tilos huvud när han tänker på ordet korridor? Vad kan det finnas för anledningar till att han inte klarar av att gå till skolan?
- Vilka är de största skillnaderna mellan att gå i mellanstadiet och högstadiet? Hur tror du att skillnaderna har påverkat Tilo?

#### TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:

- Klassens mentor har sagt ”Känn er som hemma” om deras klassrum, men Tilo tänker att det är omöjligt. Vad skulle man kunna göra för att er skola ska kännas mer som hemma? Skriv eller rita!
- I Sverige finns något som heter skolplikt. Vad betyder det? Vad har det med Tilo att göra? Gör ett faktablad!
- Hur tror du att samtalet mellan Tilo och hans pappa fortsätter efter att Tilo har svarat i telefon? Samarbeta med en klasskompis och skriv varannan replik.



## Kapitel 10 – Lykke

Lykke har nyss blivit ihop med Hjalmar och nu ska han komma hem till henne för första gången. Hon är väldigt pirrig och nervös. Det här är första gången hon är ihop med någon, så allt är nytt och ovant.

TEMAN I TEXTEN: Bli ihop, vara kär, ha en pojkvän, bjuda hem någon ny.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- Vara ihop
- Symfoniorkester
- Alkov
- Hängel
- Kyss

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

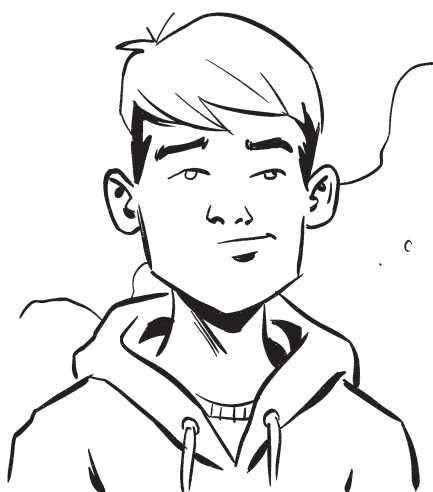
- Beskriv huvudpersonen. Vem är Lykke? Nämn några saker som du tror är viktiga för henne!
- Vad är så nervöst med första gången man tar hem den man är ihop med?
- Vad har hänt hittills för Lykke och Hjalmar? Berätta om deras relation.
- Varför blir Lykke så extra nervös när hon visar sitt rum? Vad tror du Hjalmar tänker?

- Hur går besöket? Hur tror du att de känner sig när det är över och Hjalmar går hem?
- Vad skulle du göra om du bjöd hem en person som du gillar jättemycket och vill imponera på?

**TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:**

- Byt perspektiv och berätta hur Hjalmar upplever det här besöket.
- Vilken är din bästa beskrivning av att vara kär? Det kan vara en låt, en film, en bok, eller något annat. Varför är den så bra?
- Lykke och Hjalmar skriver till varandra senare på kvällen. Vad skriver de?





## Kapitel 11 - Albin

Albin har upptäckt något som kan vara jättejobbigt för hans äldre brorsa Vidar, och nu försöker han ta reda på om det verkligen är så som han tror eller om han bara inbillat sig.

TEMAN I TEXTEN: Bröder, kompisar, att passa in, ljuga, dölja saker, skam.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- Studieplats
- Mobbad
- Klunga
- Sammanbiten
- Misslyckande
- Skam

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Albin? Nämn några saker som du tror är viktiga för honom!
- Vad är det Albin upptäcker om sin storebror Vidar? Vad händer?
- Vad tror du är grejen med Vidar? Vad har hänt?
- Varför berättar Vidar inte något för Albin, eller för sina föräldrar?
- Albin tycker att han har misslyckats i slutet. Hur menar han? Förklara!

– Hur skulle du ha gjort? Hade du berättat för föräldrarna?

**TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:**

– Läs Toms kapitel. Där är Albin med. Hur beskrivs han där? Vad tycker Tom om honom? Jämför det med informationen du har nu när du har läst Albins kapitel. Berätta om skillnaderna.

– Man måste ha åtminstone en kompis, tycker Albin. Det är något fel på en annars. Håller du med? Skriv en text och försök förklara.

– Tänk att du är Vidar. Hur tror du han känner efter middagen? Vad gör han? Pratar han med Albin? Skriv en text och berätta vad som händer sen.



## Kapitel 12 – Amy

Amy har knappt vågat lämna huset sedan det där hemska händet på poolfesten. Men nu är hon på Hemköp med sin mamma för att handla grejer till tacos. Samtidigt sköljer minnen från festen över Amy i vågor, och hon får mer och mer panik. Vad tänkte hon med, varför följde hon med till affären? Vem som helst kan ju vara här!

**TEMAN I TEXTEN:** Sexuella övergrepp, hot, våld, självförsvar, inte våga berätta, panik, skam, en kropp som gått från barnkropp till vuxenkropp över sommaren, att ha en hemlig kod med sina föräldrar att använda sig av i krissituationer.

**ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:**

- hällregn
- blickfång
- hemlig kod
- SOS
- enhörningsemoji
- minnesfilm
- att något känns naket

**LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!**

### SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Amy? Nämn några saker som du tror är viktiga för henne!
- Varför har inte Amy varit i skolan på nästan hela veckan? Vad är det hon är rädd för? Beskriv hur du tror att hon känner!
- Vad tycker du om att Amy drog upp ett knä i skrevet på Hakim? Var det rätt eller fel? Varför?
- Amy har en hemlig kod med sin mamma – att skicka en enhörningsemoji när hon behöver hjälp, som en signal om att mamma ska ringa upp och hitta på en anledning för att hämta Amy. I vilka situationer kan en sån kod vara bra? Har du något liknande med dina föräldrar?
- Amy skäms ganska mycket efter festen. Bland annat skäms hon över sin kropp. Varför gör hon det, tror du? Och tror du att Hakim skäms?
- Hakim säger att han ska döda Amy när han får tag i henne. Tror du att han menar allvar? Är det vanligt att hota någon så utan att mena det, tror du? Hur allvarligt tycker du att det är?

### TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:

- Välj ut en låt som du tror att Amy har lyssnat på under den senaste veckan. Spela upp den för en kompis. Motivera varför du valt just den låten!
- Jobba i grupper och dramatisera vad som händer nästa gång Amy och Hakim träffas. Filma scenen!
- Skriv en dagboksanteckning. Välj om du är Amy eller Hakim, och låtsas att du skriver dagbok på kvällen efter festen. Hur beskriver du själv det som har hänt? Vad känner du?



## Kapitel 13 – Meija

Meija gick från Lydias födelsedagsfirande till en poolfest för att Lukas var där. Lydia blev skitsur när hon upptäckte det, och sen dess har de inte pratat med varandra. Det har varit en hemsk vecka, så nu vill Meija försöka ställa allt till rätta.

TEMAN I TEXTEN: Vänskap, killar, svek, att säga förlåt, hajar.

ORD OCH BEGREPP ATT DISKUTERA:

- hajattack
- skyddsnät
- sargas illa
- vänner
- strategic move

LÄS TEXTEN FÖRST OCH DISKUTERA EFTERÅT!

SEX FRÅGOR ATT PRATA OM:

- Beskriv huvudpersonen. Vem är Meija? Nämn några saker som du tror är viktiga för henne!
- Vad går konflikten mellan Meija och Lydia ut på? Vad har hänt?
- Den stora frågan, gjorde Meija rätt eller fel? Kan du förstå henne? Har Lydia rätt att vara sur i en vecka?

- För att inte råka ut för en hajattack ska man hålla sig innanför skyddsnätet. Vad är ett skyddsnät mellan två kompisar? Vad borde Lydia och Meija ha gjort för att inte hamna här?
- Har du något sånt specialintresse själv eller ihop med en kompis? Vad är det?
- Verkar det som om Lydia är redo att förlåta Meija? Vad tror du?

#### TRE UPPGIFTER ATT JOBBA VIDARE MED:

- Det är senare på kvällen och Meija skriver till Lydia, precis som hon sa att hon skulle. Vad skriver hon? Svarar Lydia? Vad? Skriv ner deras interaktion!
- Det är ju vanligt att man bråkar med sina kompisar. Lista de tre vanligaste grejerna två bra vänner kan börja bråka om.
- Läs Lydias kapitel. Berätta om hennes och Meijas relation. Hur är de som vänner? Vad gör de ihop? Vad känner de för varandra? Hur tror du att det går nu?

## Du som har läst hela boken:

Titta på bilden längst fram i boken igen. Vad tänker du om personerna nu när du har läst om dem? Har du ändrat åsikt om någon sedan du tittade på bilden första gången?

Boken heter *Tretton*. Vad tänker du om den boktiteln nu när du har läst hela boken? Är det en bra boktitel?

Den här boken har tretton huvudpersoner.

- Vem kommer du ihåg tydligast? Varför då, tror du?
- Vem är mest lik dig till sättet? Och vem är mest olik dig?
- Vem hade du helst velat bli kompis med? Och vem hade du kunnat bli kär i?
- Vem stör du dig mest på? Varför då, tror du?

Vilket kapitel i boken tyckte du mest om? Vilket kapitel tyckte du minst om?

Skulle det som händer i boken kunna hända i verkligheten? Varför? Varför inte?

Vad tror du händer efter att boken är slut? Kommer någon av karaktärerna att få skäll? Bli kär? Göra slut? Få en ny kompis? Vara med om något oväntat? Nämn fyra saker du tror kommer att hända!

Boken utspelar sig under en skolvecka under höstterminen i sjuan. Tänk dig att någon skulle skriva en sån här bok om en vecka i din klass. Vad tror du skulle hända i den boken?

Jämför med andra böcker du har läst. Liknar *Tretton* någon annan bok? På vilket sätt?

Kom du att tänka på någon annan bok, film, tv-serie eller kanske en låt när du läste *Tretton*? Vilken då?